

O ABORDARE DIACRONICĂ A TOTALITARISMULUI ÎN LITERATURĂ

Dr. Otilia Minodora SIMION
Universitatea „Constantin Brâncuși” din
Târgu-Jiu

Rezumat:

Scopul lucrării mele nu este doar de a ilustra cum totalitarismul este reflectat în literatură ci și de a prezenta evoluția istorică a subiectului, începând cu romanul lui Evgheni Zamiatin *Noi*, primul avertisment distopic major împotriva amenințării statului totalitar, romanul *Minunata lume nouă* a lui Huxley care dezvoltă aproape aceleași idei și subiect, romanul lui Koestler intitulat *Întineric la amiază* care a marcat deziluzia față de socialismul rusesc, romanul *1984* al lui Orwell cu viziunea sa de coșmar și sfârșind cu romanul scurt al lui Solzhenitsyn, *O zi din viața lui Ivan Denisovici*, un autentic act de rezistență împotriva regimului totalitar relevând o tendință majoră în literatură: aceea a documentelor, a confesiunilor, a frescelor istorice de literatură angajată.

Cuvinte cheie: Solzhenitsyn, Orwell, Koestler,

Într-o vreme când oamenii erau tentați să se identifice cu dogmele totalitare, scriitori ca Huxley, Orwell, Zamiatin, Koestler sau Solzhenitsyn au îndrăznit să spună adevărul.

Romanele lor sunt povești ale coșmarului pe care unii dintre noi l-au trăit în realitate și de aceea cititorii fostelor țări comuniste, de exemplu, sunt fascinați de vizionarismul lor și, în unele dintre ele, de realismul lor. În aceste romane, îndeosebi în romanul *1984*, autorii par să vorbească despre realitățile dure ale statelor totalitare și despre promisiunea lor terifiantă a unui viitor post-umanist în care cizma acoperă fața omului pentru totdeauna.

În 1920, cu mult înaintea romanului *1984* și scris într-un climat care pretindea în mod exclusiv ode și imnuri dedicate realizărilor glorioase ale regimului communist în Uniunea

A DIACHRONIC APPROACH TO TOTALITARIANISM IN LITERATURE

Ph.D. Otilia Minodora SIMION
Constantin Brâncuși University of Târgu-Jiu

Abstract:

The aim of my paper is not only to illustrate how totalitarianism is reflected in literature but also to present the historical development of the subject, beginning with Yevgheni Zamiatin's *We*- the first major dystopian warning against the threat of the totalitarian state, Huxley's *Brave New World* which enlarged upon almost the same ideas and features of topic, Koestler's novel entitled *Darkness at Noon*- which marked the disillusion with Russian socialism, Orwell's *Nineteen Eighty-Four* with its nightmarish quality and ending with Solzhenitsyn's short novel, *One Day in the Life of Ivan Denisovitch*, an authentic act of resistance against the totalitarian regime revealing a major trend in literature: that of documents, of confessions, of historical frescoes of committed literature.

Key words: Solzhenitsyn, Orwell, Koestler,

In an age when people were tempted to identify themselves with the totalitarian dogmas, writers like Huxley, Orwell, Zamiatin, Koestler or Solzhenitsyn dared to tell the truth about them.

Their novels are stories of the nightmare some of us have actually lived and that's why the readers of the former communist countries, for instance, are fascinated by their accurate visionarism and, in some of them, realism. In these novels, *1984* particularly, the authors seem to speak about the harsh, recognizable realities of totalitarian states and their horrifying promise of a post-humanist future in which, in Orwell's view, the jackboot comes down on the human face forever.

In 1920, long before Orwell's *1984* and written in a political climate exclusively requiring odes and hymns dedicated to the

Sovietică, romanul lui Evgheni Zamiatin intitulat *Noi* a fost primul avertisment distopic împotriva pericolelor unei dezvoltări tehnologice hipertrofiate în epoca mașinii pe de o parte și împotriva amenințării statului totalitar și a structurilor sale pe de altă parte

Zamiatin ne avertizează în legătură cu o viață standardizată, non-spirituală și strict utilitară-controlată în cele mai mici detalii și lipsită de orice sentiment al intimității.

Individualitatea iese din discuție într-o astfel de viață, există doar un “noi” colectiv care topește individualitatea tuturor. Sentimentele sunt distruse treptat, arta este non-existentă. Fericirea tuturor este realizată prin totală lipsă de alternativă a individului. Cea mai mică formă de dezacord sau protest împotriva ordinii atrage după sine pedeapsa capitală: în doar câteva secunde mașina binefăcătorului îl transformă pe cel vinovat într-o băltoacă.

În cele din urmă, orice semn de insatisfacție sau posibilă dorință de a schimba vreodată sistemul este înăbușită prin forțarea oamenilor de a suferi o operație prin care este extirpată o mică excrescență a creierului pentru a îndepărta în mod ireversibil orice urmă de imaginație.

Indiferent dacă a fost pur și simplu o intuiție a autorului sau un corolar al evenimentelor existente semnaland totalitarismul, imaginea vizionară a omenirii lui Zamiatin prevestește o practică ce va deveni faimoasă în toate statele comuniste totalitare: metoda sistematică și brutală a spălării creierului.

Când în 1982, Evgheni Zamiatin a fost intervievat în Paris de criticul francez Frederic Lefevre, el a afirmat că romanul a fost un avertisment împotriva pericolului puterii hipertrofiate a mașinii și puterea statului (indiferent care). El a adăugat că era interesant de observat că în romanul său intitulat *Minunata lume nouă*, binecunoscutul scriitor Huxley a dezvoltat aproape aceleași idei și

glorious achievements of the communist regime in the Soviet Union, Yevgheni Zamiatin's novel, entitled *We* was the first major dystopian warning against the dangers of a hypertrophic technological development in the age of the machine on the one hand and against the threat of the totalitarian state and its structures on the other hand. Zamiatin warns us against a standardized, non-spiritual and strictly utilitarian life –controlled in its slightest details and devoid of any sense of privacy.

Individuality is out of the question in such a life, there is only a collective “we” melting everyone's individuality. Feelings are gradually destroyed, art is non-existent. Everybody's happiness is attained by the individual's total lack of alternative. The slightest form of dissent or protest against the order brings about the capital punishment: in just a few seconds the benefactor's car turns the guilty into a puddle.

Finally, any signs of dissatisfaction or possible desire of ever changing the system is suppressed by forcing people to undergo an operation which extirpates a small outgrowth of the brain in order to irreversibly do away with any embryo of imagination.

No matter whether it was simply an intuition of the author's or a corollary of the existing events signaling totalitarianism, Zamiatin's visionary picture of mankind foreshadows a practice which will become famous in all the totalitarian communist countries: the systematic and brutalizing method of brainwashing.

When in 1982, Evgheni Zamiatin was interviewed in Paris by the French critic Frederic Lefevre, Evgheni Zamiatin asserted that the novel was a warning against the danger of the hypertrophied power of the machine and the power of the state (no matter which one). He added that it was interesting to note that in his novel entitled *Brave New World*, the well-known English writer Huxley enlarged upon almost the same ideas and features of topic which were to be found in *We*. The coincidence was accidental, of course. But this coincidence proved that these ideas were around them, in

subiect ca în *Noi*. Coincidența era întâmplătoare dar dovedea că aceste idei erau în jurul lor, în aerul prevestitor de furtună pe care îl respirau.

Reacția lui Huxley la anumite trăsături specifice ale vieții lor contemporane era asemănătoare lui Zamiatin. În romanul său el prezintă o societate controlată în întregime de știință și manipulare care semăna perfect coșmarului futurist din romanul *Noi*: o societate sterilă, o lume curată și organizată până în esență. Huxley a considerat că știința poate să aibă genul de influență subtilă în viață care ar putea fi văzută ca germen al controlului umanității în viitor.

Trăsătura frapantă a societății din acest roman este lipsa individualității și uniformitatea. Huxley ne avertizează despre pericolele distrugerii individualismului. Oamenii sunt împărțiți în categorii și în cadrul acestor categorii se disting prin puține lucruri. Ei poartă uniforme și sunt uniformi. Culoarea hainelor lor indică casta celor care le poartă, de la Alfa până la Epsilon. Regula o reprezintă conformarea, impusă de rutină și o educație care detectează cel mai mic semn de comportament antisocial. În *Minunata lume nouă* nu există speranță pentru ceva diferit pentru că societatea este ajustată cu grijă pentru a asigura un loc și o funcție potrivită pentru oricine și toată lumea este mulțumită de acel loc și funcție.

Indivizii experimentează un soi de fericire igienică dar fericirea lor este realizată prin spălarea creierului. Din nefericire, odată cu indecizia, suferința, cruzimea umană, calități ca creativitatea, independența și un simț al sinelui sunt de asemenea îndepărtate.

Stabilitatea este scopul și obiectul întregului sistem în ceea ce privește clasa, structura economică și socială și totul trebuie condiționat și controlat pentru a menține stabilitatea. Calitatea vieții este parte a efortului de a menține stabilitatea și scopul menținerii stabilității este pur și simplu de a perpetua stabilitatea. Și deși cuvântul totalitarism nu era obișnuit la vremea când scria Huxley, această

the storm foreboding air that they were breathing.

Huxley's reaction to certain specific features of their contemporary life was similar to Zamiatin's. In his novel he pictures a society entirely controlled by science and manipulation which perfectly resembled the futuristic nightmare of *We*: a sterile society, a world clean and organized to the ultimate. Huxley considered that science can have the kind of subtle influence in life that could be seen as the germs of the control of humanity in the future.

The striking feature of society in this novel is lack of individualism and uniformity. Huxley warns us against the dangers of the destruction of individualism. People are categorized and within the categories there is little to distinguish them. They wear uniforms and they are uniform. The colour of their clothes indicates the caste of the wearer, Alpha down to Epsilon. Conformity is the rule, imposed by routine and a training that detects the slightest hint of anti-social behaviour. In *Brave New World* there is no hope of anything different, because society is carefully adjusted to provide a suitable place and function for everyone and everyone is virtually happy with that place and function.

The individuals experience some sort of hygienic happiness but their happiness is achieved through brainwashing. Unfortunately, along with indecision, suffering, human cruelty, such qualities as creativity, independence, a sense of self are also removed.

Stability is the aim and object of the whole system in terms of class, economic and social structure and everything must be conditioned and controlled in order to maintain stability. The quality of life is part of the effort of maintaining stability and the purpose of maintaining stability is simply to perpetuate stability. And although the word totalitarianism was not current when Huxley was writing, this stability for the sake of continuing to be stable is a signal feature of totalitarianism since totalitarianism is a process of self-perpetuation.

Though the political implications are less obvious than in other novels, *Brave New World*

stabilitate de dragul continuității stabilității este o trăsătură esențială a totalitarismului de vreme ce totalitarismul este un proces de auto-perpetuare.

Deși implicațiile politice sunt mai puțin evidente decât în alte romane, *Minunata lume nouă* conține într-adevăr un mesaj politic. Mesajul este în mod esențial la fel de antitotalitar și de preocupat moral de viitorul umanității ca oricare alt roman inclus în această prezentare deoarece el a fost scris din același impuls de a proteja individual și istoria.

Un conținut politic evident are romanul lui Kestler intitulat *Întuneric la amiază*. El a apărut în 1940 (scris în germană dar publicat pentru prima dată în traducere englezească) și a marcat deziluzia față de socialismul din Rusia. Pentru generația anilor 30, care adesea vedea Rusia drept un stat socialist ideal în opoziție față de amenințarea crescândă a Germaniei fasciste, Pactul de neagresiune semnat de către Rusia și Germania în 1939 a fost un șoc. Koestler însuși fusese membru al Partidului communist dar și-a abandonat convingerile după experiența sa de reporter în Războiul civil din Spania.

În *Întuneric la amiază*, el explică procesele din Moscova în anii 30 în care Stalin șocase întreaga lume prin epurarea membrilor din propriul său partid. Koestler notează în dedicație "personajele din această carte sunt fictive. Împrejurările istorice care au determinat acțiunile lor sunt reale" și intențiile sale sunt cel puțin parțial documentare. Dorința sa pentru o nouă înțelegere a Revoluției ruse anticipează versiunea satirică a istoriei ruse în *Ferma animalelor* a lui Orwell și o parte a viziunii sale privind manipularea totalitară a limbajului, adevărului și conștiinței din romanul *1984* (1948)

Eroul lui Koestler N.S. Rubașov a fost anterior un conducător de partid care a fost întemnițat și executat pentru lipsă de loialitate față de partid. În cele din urmă, ca o consecință a unei constante spălări de creier el mărturisește aceste trădări imaginare și socialismul său utopic nu poate fi adaptat la

does contain a political message. The message is essentially as antitotalitarian and as morally concerned with the future of humanity as any other novel included in this presentation as it was written out of the same impulse to protect the individual and history.

An obvious political content has Koestler's novel entitled *Darkness at Noon*. It appeared in 1940 (written in German, but first published in English translation) and it marked the disillusion with Russian socialism. To the thirties generation, who had often seen Russia as an ideal socialist state set in opposition with the expanding threat of fascist Germany, the Non-Agression Pact signed between Russia and Germany in 1939 came as a great shock. Koestler himself had been a member of the Communist Party but he gave up his beliefs after his experience as a reporter in the Civil War from Spain.

In *Darkness at Noon*, he sets out to explain the Moscow trials of the thirties in which Stalin had shocked the world by purging members of his own party. Koestler records in his dedication: "the characters in this book are fictitious. The historical circumstances which determined their actions are real" and his intentions are at least partly documentary. His desire for a new understanding of the Russian Revolution anticipates Orwell's satiric version of Russian history in *Animal Farm* (1945) and also some of his vision of the totalitarianian manipulation of language, truth and consciousness in *Nineteen Eighty-Four* (1948).

Koestler's hero N.S. Rubashov was formerly a party leader who was imprisoned and executed ostensibly for disloyalty to the party. Finally, as a consequence of constant brainwashing he confesses these imaginary disloyalties, and his utopian socialism cannot be adjusted to political pragmatism of Stalin's autocratic rule. The Old Bolshevik (one of the founders of the Soviet Union) is arrested at night and imprisoned. He is subjected to a series of prolonged interrogations, first by an "old college friend and former battalion commander" Ivanov, then, when Ivanov too is discarded, by Gletkin, one of the "generation

pragmatismul politic al conducerii autocrate a lui Stalin. Bătrânul Bolșevic (unul dintre fondatorii Uniunii Sovietice) este arestat noaptea și înțemnițat. El este supus unor interogatorii prelungite, mai întâi ale unui „vechi prieten din facultate și fost conducător de batalion” Ivanov, apoi, când și acesta este îndepărtat, de către Gletkin, unul din generația de Neandertalieni produși de filosofia omniscienței și infailibilității statului.

Rubashov își rememorează trecutul când datorită loialității sale față de partid el era un instrument al distrugerii umane, acum el însuși este distrus prin intermediul probelor obținute prin tortură și prin faptul că el admite că afirmațiile sale pot fi considerate periculoase pentru regim și amenințătoare pentru viața celui numit” Nr. 1”, adică Stalin. În cele din urmă, el este scos din celulă și împușcat în cap pe la spate în timp ce mergea de-a lungul unui coridor.

Conflictul lui Koestler între politică și sentimente umane este dramatizat prin-o concentrare pe modul în care funcționează mintea lui Rubașov. Tehnica lui Koestler ne amintește de viziunea lui Kafka asupra unui individ izolat amenințat de o societate incomprehensibilă și, de asemenea, așa cum spune Malcom Bradbury în cartea sa intitulată *Romanul britanic modern* “ a felului în care tratează Dostoievsky suferința mentală, îndoiala și vinovăția în detenție “

În eseuul său din 1946”De ce scriu “, Orwell comenta că fiecare rând din lucrările serioase pe care le-a scris începând din 1936 fuseseră scrise, direct sau indirect, împotriva totalitarismului și pentru socialismul democratic.

1984 este o poveste de coșmar a totalitarismului, relevând o distopie care pare să fie contaminată de Apocalipsă.

Scopul lui Orwell nu este de a arăta cititorului o imagine plauzibilă a societății în viitor, scopul este de a se concentra asupra oamenilor ale căror legături cu tradițiile lor naționale sunt tăiate ciar atunci, în 1948. Este, în cel mai amănunțit detaliu, o imagine realistă a totalitarismului din acel prezent .

of modern Neanderthals produced by the philosophy of State omniscience and infallibility. Rubashov recalls his own past when owing to his allegiance to the Party he was a blind instrument of human destruction; now he is himself destroyed by means of torture-extracted evidence, and by the fact that he admits that utterances and statements made by himself can be represented as dangerous to the regime and as threatening the life of “No.1”, i.e. Stalin. In the end he is marched from his cell and shot in the back of the head while walking along a cellar corridor.

Koestler’s conflict between politics and human feeling is successfully dramatized through careful concentration on the uneasy workings of Rubashov’s mind. Koestler’s technique reminds us of Kafka’s vision of an isolated individual menaced by an incomprehensible society and also, as Malcom Bradbury puts it in his book entitled *The Modern British Novel*,” of Dostoevsky’s treatment of mental suffering, doubt and guilt in confinement”.(Bradbury, 1994: 223)

The policy of interdiction and censorship all over the totalitarian countries brought about a factional literature which spread all over the Western countries. Russian writers like Alexander Solzhenitsyn and Vladimir Nabokov- the most famous representatives of a Russian Diaspora have become very popular.

In Russia too, paralleled by the official editions and the powerful Union of Soviet writers whose vigilance secured the compliance with the official political and moral principles, the illegal publication for restricted groups of readers permitted that books which couldn’t be published there to reach Western countries or the foreign authors to get into the Soviet Union and be found on the black market.

Owing to such writings, authentic acts of resistance against the regime, a major trend occurred: that of documents, of confessions, of historical frescoes of committed literature. Solzhenitsyn’s short novel , *One Day in the Life of Ivan Denisovitch*(1962) was published in Moscow(in 10,000 copies) but they were seized by the Nomenclature as the book was far

Ca în *Minunata lume nouă* a lui Huxley, obiectul puterii politice în Oceania lui Orwell este nu numai de a controla oamenii ci și de a le distruge identitatea sa personală și culturală, individualism care este perceput ca o amenințare majoră față de stat. Scopul este din nou de a perpetua puterea politică și pentru a realiza acest lucru orice ar putea să susțină individual trebuie distrus: istorie, identitate culturală, limbă, viață de familie, intimitate, viață emoțională, relații sexuale, o viață decentă – orice ar putea da individului orice iluzie de independență.

Dorința de putere și violența, desființarea vieții private și manipularea adevărului pentru a servi acea dorință indică clar că Orwell privea totalitarismul cu oroare. Dar mesajul lui Orwell este politic în principal deoarece el a recunoscut modul în care puterea politică influența viețile și aspirațiile oamenilor obișnuiți și noi citim *1984* acum nu atât pentru mesajul său politic cât pentru vulnerabilitatea umane în fața puterii politice.

Politica de interdicție și cenzură în toate țările totalitare au dat naștere unei literatură care s-a răspândit în toate țările occidentale. Scriitorii ruși ca Alexander Soljenițin și Vladimir Nabokov-cei mai celebri reprezentanți ai Diasporei rusești au devenit foarte populari.

În Rusia, de asemenea, în paralel cu edițiile oficiale și și puternicii scriitori ai Uniunii Sovietice a căror vigilență asigurau acordul față de principiile politice și morale oficiale, publicarea ilegală pentru grupuri restrânse a permis ca aceste cărți care nu puteau fi publicate acolo să ajungă țările în șările occidentale sau autorii străini să ajungă în Uniunea Sovietică și să fie găsite pe piața neagră.

Datorită unor astfel de scrieri, autentice acte de rezistență împotriva regimului, a apărut o tendință majoră: aceea a documentelor, a confesiunilor, a frescelor istorice de literatură angajată.

Romanul scurt al lui Soljenițin, *O zi în viața lui Ivan Denisovici* (1962) a fost publicat în Moscova (în 10 000) dare le au fost luate de

from being written in the fashion of the "socialist realism" promoted by the official trend. This book as well as all his other novels: *Cancer Ward* (1968)- with the same literary destiny, *August 1914* (1971) and *The Gulag Archipelago* (1978)- published abroad, not only that won their author a literary reputation in Western Europe which led him to be awarded the Nobel Prize in 1973 but also determined a major change in the western public opinion concerning communism.

The nightmarish world revealed by these novels became increasingly real and the ideology promising a world of kindness, truth and freedom, free of exploitation, full of solidarity and noble ideals was gradually shattering.

The citizens of the Western countries renounced the traditional beliefs about the Communist parties, becoming increasingly estranged from their slogans and propaganda as they realized the lies behind them and their manipulative attempts.

Finally their perplexity was total when they realized that they had been artfully cheated for over 50 years (since 1917 until the 70ies).

Solzhenitsyn's *One Day in the Life of Ivan Denisovitch* is representative for its author's aesthetic creed as it was written out of his need to write in order to express the public opprobrium not only against the shameless infamous leaders but also against the whole society in its mean cowardice.

As a matter of fact the objective sociologists and politologists from the Western countries have come to realize the striking similarities between the Hitlerist and Stalinist ways of exterminating their opponents and suspects. They have even come to the conclusion that such cruel procedures couldn't be exclusively caused by individual leaders like Hitler or Stalin, they were the result of the social and political systems that have produced them: fascism, respectively communism.

One Day in the life of Ivan Denisovitch is also important because it embodies the main features of Solzhenitsyn's prose: simplicity and lack of any adornments and even a certain

Nomenclatură deoarece cartea era departe de a fi scris în maniera "realismului socialist" promovată de tendința oficială.

Această carte, ca în toate celelalte romane: *Tropicul cancerului* (1968) - cu același destin literar, *August 1914* (1971) și *Arhipelagul Gulag* (1978) - publicat în străinătate, nu numai că a adus autorului lor o reputație literară în Europa de Vest care a făcut să-i fie acordat Premiul Nobel în 1973 dar a determinat, de asemenea, o schimbare majoră în opinia publică a occidentalilor privind comunismul.

Lumea de coșmar relevată de aceste romane a devenit tot mai reală și ideologia promițând o lume a bunătații, adevăr și libertate, liberă de exploatare, plină de solidaritate și idealuri nobile treptat se destrăma.

Cetățenii din țările occidentale au renunțat la convingerile tradiționale despre partidele comuniste, devenind din ce în ce mai înstrăinați de sloganurile și propaganda lor pe măsură ce realizau minciunile și încercările manipulative din spatele lor.

În cele din urmă, perplexitatea lor a fost totală atunci când au realizat că fuseseră înșelați cu abilitate timp de peste 50 de ani (din 1917 până în anii 70)

Romanul lui Soljenițin *O zi din viața lui Ivan Denisovici* este reprezentativ pentru crezul estetic al autorului deoarece era scris din nevoia sa de a scrie pentru a exprima oprobriul public nu numai împotriva liderii infamy ci și întregii societăți în lașitatea sa meschină.

De fapt, sociologii și politologii din țările occidentale au ajuns să realizeze asemănările frapante dintre modurile hitleriste și staliniste de a-și extermina oponenții și suspecții. Ei chiar au ajuns la concluzia că astfel de proceduri pline de cruzime n-au putut fi cauzate exclusive de lideri individuali ca Hitler sau Stalin, ele au fost rezultatul sistemelor sociale și politice care le-au produs: fascismul, respective comunismul.

O zi din viața lui Ivan Denisovici este de asemenea important deoarece întruchipează trăsăturile esențiale ale prozei lui

harshness, crude realism-hyperrealism in fact, deep thought and exceptional expressiveness of any scene he narrates. Ivan Denisovitch is nothing but a "number", a fictitious character but he obviously retains some autobiographical details of his author. The characters are merely sketched, yet their identity is perfectly individualized. The labour camp itself- in spite of the fact that it is revealed throughout one day only (from 5 a.m. till 9 p.m.) has a hallucinatory graphicalness: it is the unforgettable symbol of a whole society governed according to the same savage laws of hunger, cruelty, humiliations, merciless exploitation, suspicion and terror that are common to any totalitarian society.

In his 1946 essay "Why I Write", Orwell commented that every line of serious work that he had written since 1936 had been written, directly or indirectly, against totalitarianism and for democratic socialism.

Nineteen Eighty-Four is such a nightmare story of totalitarianism, revealing a dystopia which seems to be contaminated by the Apocalypse.

Orwell's purpose is not to show the reader a plausible picture of society in the future; his purpose is to focus on people whose links with their national traditions were being cut right then, in 1948. It is, in each and every detail, a realistic picture of the totalitarianism of his present.

Like in Huxley's *Brave New World*, the object of political power in Orwell's Oceania is not only to control people but also to destroy their personal and cultural identity, individualism which is perceived as a major threat to the state. The purpose is again to perpetuate political power and in order to achieve that anything that might sustain the individual has to be destroyed: history, cultural identity, language, family life, privacy, emotional life, sexual relationships, a life of reasonable material sufficiency- everything that could give the individual any illusion of independence.

The desire for power and the violence, abolition of private life and manipulation of the truth to serve that desire indicate clearly that Orwell regarded totalitarianism with horror.

Solzhenitsyn: simplitate și lipsa oricăror podoabe și chiar o anumită duritate, realism brutal- hiperrealism de fapt, gândire profundă și expresivitate excepțională a oricărei scene narate. Ivan Denisovici nu este nimic altceva decât un "număr", un personaj fictiv dar el reține în mod evident anumite detalii autobiografice ale autorului său. Personajele sunt doar schițate, totuși identitatea lor este perfect individualizată. Lagărul însuși- în ciuda faptului că este relevat doar timp de o zi (de la ora 5 dimineața la ora 9 seara) are o plasticitate halucinatorie: el este simbolul de neuitat al unei întregi societăți guvernate potrivit aceluiași legi sălbatică de foame, cruzime, umilințe, exploatare fără milă, suspiciune și teroare care sunt comune oricărei societăți totalitare.

Într-un sistem social în care nu există intimitate și conformarea este regula de aur pentru supraviețuire, eroii fragili ai acestor cărți nu au șanse reale pentru rebeliune. Din nefericire, aceasta pare să fie soarta tuturor dizidenților din sistemele totalitare, condiția lor fiind ceea ce Panait Istrati numește în titlul cărții sale *Spovedanie pentru învinși* iar înfrângerea lor este cauzată de însăși existența lor în astfel de sisteme.

Bibliografie:

Arendt, H., 1994, „Originile totalitarismului”, Ed. Humanitas, București,
Huxley, A., 1997, „Minunata lume nouă, Reîntoarcere la Minunata lume nouă”, Ed. Univers, București,
Koestler, A., 1991, „Întuneric la amiază”, Ed. Albatros, București,
Moscovici, S., 1997 „Psihologia socială sau mașina de fabricat zei”, Polirom, Iași,
Soljenițin, A., 1991, „O zi din viața lui Ivan Denisovici”, Ed. Quintus, București,
Orwell, G., 1990, “1984”, Penguin Books, Martin Secker & Warburg Ltd., London,
Tismăneanu, V., 1995, „Noaptea totalitară, Crepusculul ideologiilor radicale în secolul XX”, Editura Athena,
Zamiatin, E., 1991, Noi, Editura Humanitas, București

But Orwell’s message is political mainly because he recognized the way in which political power influenced the lives and aspirations of ordinary people and we read *Nineteen Eighty Four* now not so much for its specifically political message as for what it has to say about human vulnerability in the face of political power.

In a social system where there is no privacy and conformity is the golden rule for survival, Winston Smith, the frail and undistinguished hero of the book has no real chances for a successful rebellion. Unfortunately, this seems to be the fate of all dissenters in the totalitarian systems, their plight being what a Romanian writer, Panait Istrati would call. in the title of his book, “Confessions for the Defeated” and their defeat is caused by their very existence in such systems.

Bibliography:

Arendt, H., 1994, „Originile totalitarismului”, Ed. Humanitas, București,
Huxley, A., 1997, „Minunata lume nouă, Reîntoarcere la Minunata lume nouă”, Ed. Univers, București,
Koestler, A., 1991, „Întuneric la amiază”, Ed. Albatros, București,
Moscovici, S., 1997 „Psihologia socială sau mașina de fabricat zei”, Polirom, Iași,
Soljenițin, A., 1991, „O zi din viața lui Ivan Denisovici”, Ed. Quintus, București,
Orwell, G., 1990, “1984”, Penguin Books, Martin Secker & Warburg Ltd., London,
Tismăneanu, V., 1995, „Noaptea totalitară, Crepusculul ideologiilor radicale în secolul XX”, Editura Athena,
Zamiatin, E., 1991, Noi, Editura Humanitas, București